

Etická výchova

Názov predmetu	Etická výchova			
Názov ŠVP	Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy			
Názov ŠkVP	Škola pre život			
Stupeň vzdelania	Primárne vzdelanie			
Forma štúdia	denná			
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk			
Časový rozsah výučby				
Ročník	1.	2.	3.	4.
Rozsah výučby ŠVP	1	1	1	1
Rozsah výučby ŠkVP	0	0	0	0
Spolu týždenne	1	1	1	1
Spolu ročne	33	33	33	33

Charakteristika predmetu etická výchova

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusi, hodnotiacim postojom, k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

Učivo predmetu v 1. ročníku je rozdelené do piatich tematických celkov:

1. Otvorená komunikácia (7 hodín)

Rozvíjať úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.

2. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba (5 hodín)

Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).

3. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých (8 hodín)

Pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým, starým, chorým a pod.

4. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva (6 hodín)

Rozvíjať základnú tvorivosť, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).

5. Etické aspekty ochrany prírody (7 hodín)

Vnímať prírodu, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách –tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).

Hodnotenie predmetu

Predmet bude na vysvedčení podľa platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu neklasifikový, uvedie sa absolvoval. Hodnotenie žiaka bude plniť informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Priebežne bude žiak hodnotený za aktivitu na hodinách a ústne odpovede, písomné práce a testy po prebratí učebného celku, tvorbu a prezentáciu projektov, praktické cvičenia. Každé hodnotenie sa žiakovi zdôvodni aj slovné a učiteľ posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov.

Ciele vyučovacieho predmetu

a) spoločenské

- osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, naučiť pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu)
- osvojiť si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve
- nadobudnúť spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny
- rozvíjať svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom
- rozvíjať povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka
- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie

b) inštitucionálne

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- nadobudnúť spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
- získať spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- vysvetliť základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom

c) špecifické

- osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania
- získať spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnúť úctu k citovému životu iných
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie umožniť žiakom
- osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie
- poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie

Kompetencie

a) kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- uvedomiť si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja
- kriticky zhodnocovať informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať
- reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa

b) sociálne komunikačné kompetencie

- vedieť využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu
- mať adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie
- vedieť primerane komunikovať v materinskom jazyku a cudzom jazyku
- dokázať prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti

c) kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia

- používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- vedieť používať základy prírodovednej gramotnosti, použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov

d) kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT
- používať základné postupy pri práci s textom jednoduchou prezentáciou
- vedieť využívať IKT pri vzdelávaní

e) kompetencia riešenia problémov

- uplatňovať pri riešení problémov vhodné metódy
- spoznávať pri riešení problémov ich klady a zápory

f) občianske kompetencie

- uvedomiť si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva

- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- vedieť posudzovať udalosti verejného života, zaujať k nim stanoviská
- podporovať udržateľnosť kvality životného prostredia

g) sociálne a personálne kompetencie

- vedieť si stanoviť svoje ciele a priority v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami
- osvojiť si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomiť si zodpovednosť v tíme

h) pracovné kompetencie

- dokázať si stanoviť cieľ s ohľadom na svoje profesijné záujmy
- byť schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny

i) kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- vedieť inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty

j) kompetencie vnímania a chápania kultúry a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- vedieť oceniť kultúrne a historické tradície
- poznať pravidlá spoločenského kontaktu
- vedieť sa správať kultivovane, primerane okolnostiam
- vedieť byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

Výchovné a vzdelávacie stratégie

- osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzilidské vzťahy,
- nadobudnúť spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získať spôsobilosti, ktorými budú žiaci vedieť posilniť sebaúctu a hodnotenie iných,
- získať spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnúť úctu k citovému životu iných,
- naučiť sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodniť dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučiť sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- oceniť prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnúť spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,

- osvojiť si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodniť dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávania spoločensky uznávaných noriem.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.